

Obhajoba záverečnej práce

(praktické rady)

Pred obhajobou

Aby ste sa počas obhajoby vyhli nepríjemnostiam, nezabudnite pred obhajobou na nasledovné:

- Skontrolujte v AiS2, či vaša práca bola v poriadku odoslaná do Centrálného registra záverečných prác a oboznámte sa s výsledkom kontroly originality.
- Vyzdvihnite si posudok vedúceho (v prípade magisterských záverečných prác aj oponenta). Oboznámte sa s pripomienkami a premyslite si odpovede na položené otázky. Odpovede a doplnky k záverečnej práci si môžete pripraviť aj formou prezentácie. Posudky si so sebou vezmite aj na obhajobu.
- Pripravte si prezentáciu výsledkov svojej záverečnej práce. Zvoľte primeraný štýl prezentácie (dobré čitateľná kombinácia farby pozadia a farby písma, striedme efekty, primeraná hustota textu). Obsahovo sa zamerajte najmä na:
 - predstavenie cieľov práce,
 - stručný prehľad východiskového stavu,
 - dosiahnuté výsledky a vlastný prínos k študovanej problematike (táto časť má v prezentácii dominovať),
 - otvorené problémy a možné vylepšenie práce.

V prípade, že je súčasťou záverečnej práce aj praktický výstup, pripravte si jeho prezentáciu.

- Ak pri obhajobe nebudete používať vlastný počítač, vyskúšajte si prezentáciu a praktické ukážky v prostredí, ktoré bude k dispozícii počas obhajoby. Nespoliehajte sa na to, že na prezentačnom počítači bude nainštalované všetko, čo potrebujete.

Obhajoba

Na obhajobu jednej diplomovej práce pred komisiou je vyhradených približne 30 minút.

- Predseda komisie vás najprv predstaví, hneď potom dostanete priestor na prezentáciu vašej práce spravidla v rozsahu 15 minút.
- Následne vedúci diplomovej práce resp. oponent oboznámia komisiu so svojimi posudkami.
- Vy dostanete priestor vyjadriť sa k ich pripomienkam. Reakcia na pripomienky potom spravidla plynule prejde do voľnej rozpravy, v ktorej vám môžu klásť otázky všetci prítomní. Voľnou rozpravou končí verejná časť obhajoby.
- V rámci neverejnej časti obhajoby sa komisia uznesie na hodnotení záverečnej práce. Okrem hodnotení z posudkov berie do úvahy aj kvalitu prezentácie záverečnej práce.

Niekoľko rád k prezentácii

Cieľom prezentácie je oboznámiť komisiu s vašou prácou.

- Obmedzte sa na takú prezentáciu, ktorá komisii stručne vysvetlí, aký problém ste riešili, a hlavne presvedčí komisiu, že ste k riešeniu problému pristupovali systematicky a kvalifikovane.
- Majte na pamäti, že komisia sa skladá z odborníkov v niektorom informatickom odbore, ale nie nevyhnutne v odbore vašej práce. Preto prispôbte tomu úroveň detailu, najmä vynechajte podružné technické podrobnosti.

Najčastejšou nedocenenou skutočnosťou je ako málo času je na prezentáciu. Nezdržujte sa presnými úvodmi, len zjednodušene popíšte kontext a potom rýchle vysvetlite, čo ste robili a prečo je to dobré. Kratšie prezentácie sú ťažšie než dlhšie, pretože musíte byť výstižný a úsporný. Často sa odhaduje, že jeden slide zaberie okolo dvoch minút. To znamená, že na desaťminútovú prezentáciu je vhodný počet len 5 až 6 snímok, celkovo maximálne do 10 snímok.

Snímky nečítajte! Premietate ich preto, aby ste ilustrovali, čo sa zle popisuje slovami a nie preto, aby ste docielili to, že komisia prestane počúvať a začne čítať. Na snímkach nemá byť priveľa textu.

Vyhňte sa technickým trapasom. Skontrolujte si, či farby vašej prezentácie sú viditeľné na dátovom projektore, najmä farba tenkých čiar sa spravidla stráca.

Reakcia na pripomienky

"Ďakujem za pripomienky. Zrejme najzávažnejšia bola pripomienka X, ktorá pre problém riešený v mojej práci znamená Y, čo by sa dalo odstrániť postupom Z, keby na prácu bolo ešte päť rokov času. Pripomienka U poukazuje na problém, ktorého rozsah som overil meraním s týmito výsledkami. (slide). V priemernom prípade je rozsah zanedbateľný, keby nebol, dal by sa odstrániť postupom W."

Správna reakcia na **pozitívne** pripomienky je: poďakovať :-).

Správna reakcia na **negatívne** pripomienky závisí na type pripomienky. Medzi obvyklé typy pripomienok patria:

- *objektívne* pripomienky poukazujúce na nespochybniteľné nedostatky práce,
- *subjektívne* pripomienky poukazujúce na relatívne nedostatky práce,
- *formálne* pripomienky poukazujúce na povrchné nedostatky práce.

Objektívne pripomienky poukazujúce na nespochybniteľné nedostatky práce nie je z podstaty vecí možné odmietnuť. Poskytnite komisii svoje zhodnotenie závažnosti nedostatku a ukážte, ako by ste ho odstránili. Pokiaľ je nedostatok zásadného charakteru pre obhájenie práce, urobte maximum pre to, aby ste ho odstránili pred obhajobou. V lepšom prípade to komisia vezme do úvahy a úspešne obhájite, v horšom prípade síce neobhájite, ale budete mať hotovú prácu, ktorú by ste k ďalšej obhajobe aj tak museli urobiť.

Subjektívne pripomienky poukazujúce na relatívne nedostatky práce je možné z podstaty veci odmietnuť s poukázaním na ich subjektivitu. Tým sa postavíte do sporu s vedúcim alebo oponentom, ktorý pripomienku vzniesol. Obmedzte sa na faktické zdôvodnenie vášho odmietnutia pripomienky, nehádajte sa, komisia si sama urobí obraz o tom, kto má pravdu. Pokiaľ pripomienka nie je úplne scestná, je pravdepodobne lepšie ju prijať a postupovať podobne ako v predchádzajúcom prípade.

K **formálnym** pripomienkam poukazujúcim na povrchné nedostatky práce je zrejme najlepšie sa nevyjadrovať. Komisia pravdepodobne vyžaduje formálnu kultúru i podstatnú kvalitu a zásadný nedostatok jedného nie je možné zachrániť nadbytkom druhého.

Aj keď budete mať posudky vedúceho a oponenta k dispozícii **pred** obhajobou, **nereagujte** na pripomienky **počas** prezentácie vašej práce. Pokiaľ je to vhodné, pripravte si slidy vyjadrujúce sa k pripomienkam, ale oddel'te ich od prezentácie vašej práce.

Reakcia na pripomienky nie je sériou slovných sporov, ktoré je potrebné vyhrať.

POZNÁMKY

Platné predpisy súvisiace so záverečnými prácami nájdete v AiS2 resp. na stránke univerzitetnej knižnice:

<http://www.upjs.sk/pracoviska/univerzitna-kniznica/zaverecne-prace/>

Šablóna ETD_UPJŠ pre písanie záverečných prác v MS Word sa nachádza na webovej stránke:

<http://www.upjs.sk/public/media/2438/etd-upjs.dot>

Návod na používanie šablóny ETD-UPJŠ nájdete na webovej stránke:

http://www.upjs.sk/public/media/2438/navod_etd-upjs.doc

Informácie o uvádzaní **Citácií a bibliografických odkazov** nájdete na webovej stránke:

<http://www.upjs.sk/pracoviska/univerzitna-kniznica/evidencia-publikacnej-cinnosti/citacie/>